

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Štefana Micháliku a sudcov JUDr. Petra Hatalu a JUDr. Daniela Hudáka na neverejnom zasadnutí konanom 5. januára 2011 v Bratislave, v trestnej veci proti obvinenému **Mgr. M. H. a spol.**, pre obzvlášť závažný zločin legalizácie príjmu z trestnej činnosti podľa § 233 ods. 1 písm. a/, ods. 4 písm. a/, písm. b/, písm. c/ Tr. zák. a iné, o sťažnosti obvineného proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 86/2010 zo dňa 17. decembra 2010, takto

r o z h o d o l :

I. Podľa § 194 ods. 1 písm. a/ Tr. por. napadnuté uznesenie **sa zrušuje** v celom rozsahu.

II. Podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/, ods. 2 Tr. por. **p r i j í m a sa písomný sľub obvineného** a obvinenému sa ukladá dohľad probačného a mediačného úradníka, čím sa nahrádza jeho väzba z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. a zároveň sa mu **ukladá p o v i n n o s ť** oznámiť orgánu činnému v trestnom konaní, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu a tiež povinnosť preberať úradné zásielky.

III. Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený Mgr. M. H., nar. X., bytom Š., t. č. vo väzbe v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, **sa p r e p ú š ť a z väzby na slobodu.**

IV. Podľa § 193 ods. 1 písm. c/ Tr. por. sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky **sa z a m i e t a.**

O d ô v o d n e n i e

Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, z 15. októbra 2010 sp. zn. Tp 86/2010, bol obvinený Mgr. M. H. vzatý

do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. s tým, že väzba začala plynúť 11. októbra 2010 o 15.00 hod. a vykonáva sa v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica.

Dňa 23. novembra 2010 podal obvinený prostredníctvom svojho obhajcu žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu podľa § 79 ods. 3 Tr. por., alternatívne ponúkol písomný sľub s uložením probačného a mediačného dohľadu podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. na nahradenie väzby.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky žiadosť obvineného o prepustenie z väzby nevyhovel, pretože je toho názoru, že v danom štádiu trestného konania u obvineného naďalej trvajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por. tak, ako boli ustálené v doterajších rozhodnutiach o väzbe. V ďalšej časti odôvodnenia uviedol, že od ostatného rozhodnutia najvyššieho súdu, ktorým bola zamietnutá sťažnosť obvineného proti rozhodnutiu o vzatí do väzby uplynula doba približne jeden a pol mesiaca. Počas tohto obdobia sa po vykonaní ďalších dôkazov v celkovej polohe dôkazov nič zásadne nezmenilo.

Dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. naďalej spočívajú v hrozbe vysokým trestom. Pri posudzovaní hrozby vysokým trestom možno považovať za dôvod väzby pri konštatovaní ďalších konkrétnych skutočností vo vzťahu k osobe obvineného tieto skutočnosti, ktoré odôvodňujú obavu z úteku. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky poukázal u obvineného na porušenie obmedzení uložených obvinenému uznesením Okresným súdom Bratislava I, sp. zn. 0Tp 584/2008 z 15. decembra 2008, ktorým bol obvinený v inej trestnej veci prepustený z väzby na slobodu po prijatí peňažnej záruky a uložení povinnosti obvinenému oznamovať orgánom činným v trestnom konaní zmenu miesta bydliska.

Dôvody preventívnej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. podľa prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky spočívajú v odôvodnenom podozrení, že z výsledkov vyšetrovania vyplýva zo strany konania obvineného dlhodobá a cieľavedomá realizácia (v podstate sprostredkovateľská a organizačná činnosť) rozsiahleho podvodu pri prakticky fiktívnom prevode nehnuteľnosti, o čom svedčia vo vyšetrovaní produkované a zaistené fiktívne a falšované listinné dôkazy. Zistené okolnosti prípadu, za ktorých sa mal obvinený dopustiť konania, ktoré sa mu kladie za vinu,

odôvodňujú obavu, že obvinený na slobode bude v páchaní trestnej činnosti pokračovať s cieľom dosiahnuť finančný zisk.

Žiadosti obvineného o nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, resp. prijatím písomného sľubu, nepovažoval v danom prípade za dostatočné z hľadiska proporcionality k tomu, aby nahradil väzbu.

Uviedol dôkazy, ktoré je potrebné v ďalšom konaní vykonať a navrhol, aby sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracovisko Banská Bystrica, podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, uznesením sp. zn. Tp 86/2010 zo dňa 17. decembra 2010, rozhodol tak, že :

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. zmenil u obvineného Mgr. M. H., nar. X., trvale bytom B., t. č. v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica, dôvody väzby tak, že u obvineného existujú dôvody väzby len podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. žiadosť obvineného Mgr. M. H. o prepustenie z väzby na slobodu zamietol.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/ Tr. por. písomný sľub obvineného Mgr. M. H. neprijal.

Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. dohľad probačného a mediačného úradníka nad obvineným Mgr. M. H. neuložil.

Podľa § 81 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. por. peňažnú záruku ponúknutú M. H. ml. neprijal.

Proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica, sp. zn. Tp 86/2010 zo dňa 17. decembra 2010, podali sťažnosti včas, v zákonom stanovenej lehote obvinený prostredníctvom svojho obhajcu a prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

Obvinený v odôvodnení sťažnosti uviedol, že sa plne stotožňuje s výrokom súdu, ktorým zmenil dôvody väzby. Vytkol súdu, že sa nedostatočne vysporiadal s existujúcim skutkovým stavom, ktorý reálne vyplynul z vykonaného dokazovania, a teda dôvodnosťou trestného stíhania a zotrval pri ustálení preventívnej väzby na dôvodoch, ktoré boli formulované v predchádzajúcom väzobnom rozhodnutí.

Zdôraznil fakt, že od ostatného rozhodnutia súdov boli vykonané početné vyšetrovacie úkony, z ktorých ani jeden nepreukázal jeho participáciu na predmetnej trestnej činnosti a vyslovil názor, že neexistuje dôvod pre trestné stíhanie jeho osoby. Vzhľadom na absenciu dôvodného podozrenia zo spáchania trestného činu, nemôže existovať ani dôvod preventívnej väzby. Žiadal, aby pri rozhodovaní súd bral do úvahy, že okrem výpovede spoluobvineného J. D. neexistuje proti nemu žiadny dôkaz. Jeho obvinenie je založené len na výpovedi jedinej osoby a je vylúčené vznesenie obvinenia na podklade jedinej výpovede niekoľkokrát trestaného obvineného bez jej verifikácie objektívnymi dôkazmi.

Poukázal na to, že orgány činné v trestnom konaní mali dostatok času na to, aby od začatia trestného stíhania preverili výpoveď D. K. verifikácii jeho výpovede nedošlo, ani po vykonaní úkonov po podaní žiadosti o prepustenie z väzby (boli realizované ďalšie výsluchy svedkov), pričom ani jeden z nich neposkytol žiadny dôkaz o jeho údajnej protiprávnej činnosti. Uznesenie o vznesení obvinenia neobsahuje opis jeho konania, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako trestný čin legalizácie príjmu z trestnej činnosti s trestnou činnosťou, ktorá sa mu kladie za vinu. Je s ňou spojený len prostredníctvom existencie zločineckej skupiny. Absentuje zákonné vymedzenie jej základných znakov v zmysle § 296 Tr. zák. a skutkové vymedzenie jeho pôsobenia v nej ako osoby údajného sprostredkovateľa.

Vyjadril názor, že rozhodnutie o väzbe trpí tým, že neobsahuje konkrétne skutkové okolnosti, dôkazy, z ktorých súd pri rozhodovaní o dôvodoch väzby vychádzal. Citoval rozhodnutia Ústavného súdu Českej republiky, ktoré kladú požiadavky na odôvodnenie rozhodnutia.

Žiadal, aby súd bral do úvahy, že je jediný z obvinených v danej trestnej veci, ktorý má obmedzenú osobnú slobodu a to aj napriek tomu, že osoby, ktoré sú stíhané pre účasť v zločineckej skupine vo vyššom hierarchickom postavení, ako je to uvedené v uznesení vyšetrovateľa o vznesení obvinenia, sú stíhaní na slobode.

Navrhol, aby ho súd prepustil z väzby na slobodu alternatívne, aby tak rozhodol po prijatí písomného sľubu a uložení probačného a mediačného dohľadu, eventuálne po prijatí peňažnej záruky.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v písomných dôvodoch sťažnosti uviedol, že v bodoch 2/ až 5/ sa stotožňuje s postupom sudcu pre prípravné konanie a v týchto bodoch jeho rozhodnutie považuje za zákonné a opodstatnené aj keď obvinený splnil všetky podmienky k tomu, aby sa sudca zaoberal aj deklarovanými inštitútmi náhrady väzby obvineného.

Vyslovil nesúhlas s rozhodnutím súdu v bode 1/ napadnutého uznesenia, v ktorom podľa § 79 ods. 2 Tr. por. sudca menil u obvineného dôvody väzby tak, že u obvineného existujú dôvody väzby naďalej už len podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Vypustenie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. je nedôvodné podľa jeho názoru. Dôvody tzv. útekovej a preventívnej väzby u obvineného nezmenené naďalej pretrvávajú aj v tomto štádiu konania.

Opätovne poukázal na porušenie povinností obvineného, ktoré mu boli uložené uznesením Okresného súdu Bratislava I, sp. zn. 0Tp 584/2008 z 15. decembra 2008, ktorým bol v inej trestnej veci prepustený z väzby na slobodu po prijatí peňažnej záruky. Za porušenie povinností považuje to, že sa v mieste trvalého a prechodného bydliska nenachádzal a nemohlo mu byť doručené uznesenie o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia. Tieto skutočnosti vyplývajú z úradného záznamu vyšetrovateľa z 5. októbra 2010. K porušeniu povinností došlo aj tým, že opustil územie Slovenskej republiky a odcestoval do zahraničia.

Uvedené zistenia a závažné porušenia súdom uloženého obmedzenia spolu s hrozbou uloženia vysokého trestu podľa jeho názoru odôvodňujú obavu z možného konania obvineného uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Týmito skutočnosťami je u obvineného daný dôvod väzby uvedený v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil napadnuté uznesenie v celom rozsahu a aby ponechal obvineného vo väzbe za rovnaké dôvody, ktoré doteraz existovali a existujú bez akýchkoľvek pochybností naďalej v intenciách ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/, písm. c/ Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky primárne zistil, že sťažnosť je prípustná a bola podaná oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote. Na základe toho potom v zmysle § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť ako i konanie týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že sťažnosť obvineného je dôvodná.

Podľa § 71 ods. 1 Tr. por. obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ak doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že :

- a/ ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,
- b/ bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo
- c/ bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

Podľa § 72 ods. 2 Tr. por. konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. Zástupca záujmového združenia alebo iná osoba

ponúkajúca záruku alebo peňažnú záruku sa upovedomí o výsluchu, ak je to potrebné. Návrhy a žiadosti prokurátora sa bezodkladne doručia obvinenému a žiadosti obvineného alebo iných osôb, podané v jeho prospech prokurátorovi tak, aby sa k nim prokurátor a obvinený mali možnosť pred rozhodnutím o väzbe vyjadriť; to platí aj o dôvodoch, pre ktoré má súd rozhodnúť o predĺžení celkovej lehoty väzby podľa § 76a.

Podľa § 72 ods. 1 písm. b/ Tr. por. rozhodnutím o väzbe sa rozumie tiež rozhodnutie o prepustení z väzby a o zamietnutí žiadosti o prepustenie obvineného z väzby; za takúto žiadosť sa považuje aj žiadosť o nahradenie väzby.

Podľa § 79 ods. 3 Tr. por. obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie z väzby na slobodu. Ak v prípravnom konaní prokurátor takej žiadosti nevyhoví, predloží ju bez meškania so svojím stanoviskom a s návrhom na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie, o čom upovedomí obvineného a jeho obhajcu. O takej žiadosti sa musí bez meškania rozhodnúť. Ak sa žiadosť zamietla, môže ju obvinený, ak v nej neuvedie iné dôvody, opakovať až po uplynutí tridsiatich dní odo dňa, keď rozhodnutie o jeho predchádzajúcej žiadosti nadobudlo právoplatnosť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky po preskúmaní spisového materiálu dospel k záveru, že sťažnosť obvineného proti rozhodnutiu Špecializovaného trestného súdu je dôvodná. Plne sa stotožňuje s rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu v tej časti, v ktorej zmenil dôvod väzby u obvineného a konštatuje, že dôvod väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. pominul. V rozhodnutí Špecializovaného trestného súdu, ktorým zbral obvineného H. do väzby a v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktorým sa zamietla sťažnosť obvineného H. o prepustenie z väzby na slobodu (uznesenie sudcu pre prípravne konanie Špecializovaného trestného súdu, sp. zn. Tp 86/2010 zo dňa 15. októbra 2010, uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 4 Tost 31/2010 zo dňa 25. októbra 2010) bola existencia dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. založená na tom, že obvinený porušil povinnosti uložené súdom v tom smere, že neoznámil zmenu miesta bydliska, opustil územie Slovenskej republiky a odcestoval do zahraničia.

Obhajca obvineného predložil dôkaz o tom, že oznámil Prezídiu Policajného zboru, Úradu boja proti organizovanej kriminalite, Odbor Bratislava, oddelenie vyšetrovania, adresy

trvalého bydliska a adresy prechodných bydlísk, na ktorých sa bude zdržiavať a adresa jeho trvalého bydliska je aj miestom na doručovanie písomností.

Úradný záznam vyšetrovateľa z 5. októbra 2010, v ktorom je uvedené, že obvinený sa v mieste trvalého bydliska nenachádza a preto mu uznesenie o začatí trestného stíhania a o vznesení obvinenia nemohlo byť doručené, nemôže bez ďalších dôkazov a zistení zakladať existenciu dôvodu väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Vyšetrovateľ od advokáta obvineného JUDr. F. vedel, že obvinený H. je na dovolenke a vráti sa 11. októbra 2010. Takže bolo zbytočné obvinenému doručovať zásielku, keď vyšetrovateľ vedel, že nie je doma, je na dovolenke a nebolo mu uložené obmedzenie zákazu vycestovať. Takýto úkon a spísaný úradný záznam nemôže byť dôvodom a podkladom na rozhodnutie o dôvodoch väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

V danom prípade, ak by táto skutočnosť mala zakladať dôvod väzby podľa ust. § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por., by zo strany orgánov činných v prípravnom konaní muselo byť preukázané opakované porušenie nezdržiavania sa na adresách, ktoré oznámil obvinený a uviedol, že sa bude na nich zdržiavať, alebo dlhodobejšie vzdialenie z miest trvalého alebo prechodných pobytov. Policajné orgány ako to vyplýva z úradného záznamu, neskontrolovali zdržiavanie obvineného na všetkých adresách, ktoré nahlásil.

Skutočnosť, že obvinený sa po návrate zo zahraničia prihlásil na políciu treba vyhodnotiť v jeho prospech a nie vyvodiť záver, aký urobil prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky, že táto skutočnosť nemôže mať žiadny vplyv na existenciu dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Najvyšší súd bral pri hodnotení, či je daný u obvineného dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. aj skutočnosť uvádzanú v sťažnosti Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky spočívajúcu v tom, že obvinenému hrozí vysoký trest. Väzba obvineného, ktorému hrozí vysoký trest je odôvodnená len za predpokladu zistenia niektorej ďalšej konkrétnej skutočnosti, ktorá obavu z úteku odôvodňuje. V prípade uznania viny tak, ako je právna kvalifikácia konania uvedená v uznesení o vznesení obvinenia bezpochýb je hrozba vysokým trestom daná. Na druhej strane je ale potrebné brať do úvahy to, že väzba je zaisťovací procesný úkon, ktorý predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného a môže trvať len nevyhnutne potrebnú dobu. Z § 2 ods. 6 Tr. por. vyplýva orgánom činným v trestnom konaní povinnosť vybavovať väzobné veci prednostne

a urýchlene. Vyšetrovateľ presne uviedol, ktoré úkony sú naplánované a ktoré je potrebné vykonať. V čase rozhodovania najvyššieho súdu väčšina naplánovaných úkonov už bola vykonaná. Bol vykonaný aj výsluch svedka B.. Svedok uviedol, kto ho organizoval, koho pokyny plnil. Ani jeden z dôkazov, ktoré boli vykonané, nie je v neprospech obvineného H., skôr naopak. Zatiaľ nie sú preukázané (keď neberieme do úvahy výpoveď obvineného D. zo 6. októbra 2010 a jeho vyjadrenie, že s H. sa stretol k predmetnej veci týkajúcej sa prevodu pozemkov jedenkrát začiatkom r. 2007) ani skutočnosti, ktoré sú uvedené v skutkových vetách uznesenia o začatí trestného stíhania alebo vznesení obvinenia. Skutočnosti, ktoré uviedol D., neboli potvrdené výpoveďami ďalších svedkov, ktorí podľa D. mali byť pri stretnutí prítomní. Aj tieto skutočnosti a dôkazy musel súd brať pri rozhodovaní o existencii dôvodov väzby u obvineného H..

Najvyšší súd musel zobrať do úvahy aj tú skutočnosť, že väčšinu obvinených, ktorí sa závažnejším spôsobom mali podieľať na páchaní trestnej činnosti ako obvinený H., neboli buď vôbec vzatí do väzby alebo boli prepustení z väzby a po uložení rôznych obmedzení a nahradení väzby sú na slobode.

Väzba ako zabezpečovací inštitút trestného konania nemá mať sankčnú povahu a ak je možné účel väzby dosiahnuť iným zákonným inštitútom procesného práva, je potrebné ho aplikovať. Pri rozhodovaní o väzbe v každom štádiu trestného konania a takýmto rozhodovaním je aj konanie o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby, sa súd musí vysporiadať aj s reálnou dôvodnosťou podozrenia z trestného činu, pre ktorý bolo obvinenému vznesené obvinenie. Pokiaľ dôvodnosť podozrenia nie je preukázaná a podložená dôkazmi, musí každý orgán, ktorý rozhoduje o väzbe obvineného prepustiť na slobodu.

Pri rozhodovaní o väzbe musia byť súčasne splnené dve zákonné podmienky. Formálnou podmienkou je naplnenie dôvodov uvedených v ustanovení § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por. Materiálnou podmienkou je dôvodnosť podozrenia, že obvinený Mgr. M. H. sa dopustil konania, pre ktoré je trestne stíhaný.

Pri skúmaní dôvodov väzby tzv. preventívnej väzby „pokračovaním v trestnej činnosti“ je potrebné skúmať nielen to, či dochádza k opakovaniu trestného činu, pre ktorý je obvinený stíhaný, ale aj či nedošlo k spáchaniu trestného činu tej istej povahy. Je potrebné uviesť, že všetky podklady a dôkazy súvisiace s posudzovanou trestnou činnosťou boli

orgánmi činnými v trestnom konaní už zaistené a preto nehrozí obava, že by obvinený pokračoval v páchaní trestnej činnosti súvisiacou s prevodmi pozemkov v R.. Zo spisového materiálu vyplýva, že generálny prokurátor Slovenskej republiky podal dňa 3. septembra 2010 obžalobu na Mgr. M. H. a spol., pre zločin ublíženia na zdraví podľa § 155 ods. 1, ods. 2 písm. a/, písm. c/ Tr. zák. v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. i/ Tr. zák. a na § 140 písm. a/ Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák. na tom skutkovom základe, ako je to uvedené vo výrokovej časti obžaloby.

Okresný súd Bratislava I uznesením, sp. zn. 0Tp 584/2008 zo dňa 15. decembra 2008, podľa § 81 ods. 1 Tr. por. prijal peňažnú záruku a obvineného Mgr. M. H. prepustil z väzby na slobodu. Súd obvinenému uložil povinnosť orgánom činným v trestnom konaní a po prípadnom podaní obžaloby súdu oznámiť zmenu miesta bydliska. V tomto konaní došlo k nahradeniu väzby peňažnou zárukou.

V prípade, že by obvinený porušil podmienky, ktoré vyplývajú z ustanovenia § 81 ods. 1 Tr. por. alebo by nastala niektorá z okolností uvedených v § 81 ods. 3 Tr. por., to znamená, že obvinený nesplní povinnosti alebo poruší obmedzenia, bol by súd rozhodol o tom, že zoberie obvineného do väzby.

Takéto rozhodnutie v konaní pred Okresným súdom Bratislava I nebolo vydané.

Z konštatovaného vyplýva, že obvinený dodržiava podmienky, ktoré mu boli uložené, dostavuje sa na úkony trestného konania.

Najvyšší súd v súvislosti s rozhodovaním o väzbách v trestnej veci D. A. a spol. poukazuje na rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu Pezinok, sp. zn. Tp 84/2010 zo dňa 8. októbra 2010, ktorým sa rozhodovalo o návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na vzatie B. V. do väzby.

Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky navrhol v predmetnej veci, aby špecializovaný trestný súd zobral do väzby B. V.. Špecializovaný trestný súd rozhodol tak, že podľa § 72 ods. 3 Tr. por. nevyhovelo návrhu prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky

a obvineného B. V. nezobral do väzby. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že obvinený je síce dôvodne podozrivý zo spáchania trestného činu, ale je stíhaný v ďalšom konaní za obzvlášť závažný zločin podvodu podľa § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák. a z tejto väzby bol prepustený, pretože súd prijal peňažnú záruku, uložil mu povinnosti oznámiť každú zmenu miesta pobytu a obmedzenie zákazu vycestovať do zahraničia. V čase rozhodovania špecializovaného trestného súdu o jeho väzbe nebol produkovaný žiadny dôkaz, že by obvinený neplnil uložené obmedzenia a preto sudca pre prípravné konanie skonštatoval, že už zloženú peňažnú záruku a uložené obmedzenia (v inej trestnej veci) a ich dodržiavanie vylučuje u obvineného ďalšiu existenciu väzobných dôvodov v inej veci.

Presne v tej istej situácii je aj obvinený H., ako to už bolo konštatované v predchádzajúcej časti odôvodnenia, je v inej veci trestne stíhaný, bol prepustený z väzby po prijatí peňažnej záruky a uložení obmedzení. Ani on uložené podmienky neporušil a dodržiava ich aj keď prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v sťažnosti vyslovil iný názor. Aj s touto otázkou sa Najvyšší súd Slovenskej republiky vysporiadal v predchádzajúcej časti odôvodnenia. Obvinenému Mgr. M. H. na rozdiel od obvineného B. V. nebolo ale uložené obmedzenie spočívajúce v zákaze vycestovania do zahraničia.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa nestotožňuje s dôvodmi konkrétnych skutočností, ktoré uvádza vo svojom rozhodnutí špecializovaný trestný súd, ktorými menil u obvineného Mgr. M. H. dôvody väzby s tým, že zistené okolnosti prípadu odôvodňujú obavu, že obvinený Mgr. M. H. bude na slobode v páchaní trestného činu pokračovať s cieľom dosiahnuť finančný zisk. Zo spisového materiálu, ktorý mal súd v rámci rozhodovacej činnosti k dispozícii vyplýva, že všetky dôkazy, ktoré usvedčujú obžalovaného zo spáchania trestnej činnosti a prostriedky, ktorými bola páchaná trestná činnosť alebo boli použité k jej spáchaniu, boli v rámci doterajšieho dokazovania zaistené a zabezpečené, takže nehrozí obava, že by mohol obvinený pokračovať v páchaní trestnej činnosti v predmetnej veci za účelom dosiahnutia zisku. Najvyšší súd Slovenskej republiky opätovne konštatuje, že trestná činnosť bola spáchaná, ale nie je preukázaná účasť Mgr. M. H. na spáchaní trestného činu tak, ako je to uvedené v uznesení o vznesení obvinenia (aspoň tak to vyplýva z doteraz nazhromaždených dôkazov, ktoré mal Najvyšší súd Slovenskej republiky pri rozhodovaní vo veci k dispozícii).

Na druhej strane sa Najvyšší súd Slovenskej republiky nestotožňuje v celom rozsahu s rozhodnutím špecializovaného trestného súdu, že u páchatel'a, ktorý je v inej veci trestne stíhaný a v inej veci bola u neho nahradená väzba prijatím peňažnej záruky a uloženými obmedzeniami, nie sú dané dôvody väzby. Posudzovanie každej veci a dôvodov väzby je individuálne a musia sa vyhodnotiť všetky dôkazy a konkrétne skutočnosti, ktoré odôvodňujú u toho ktorého obvineného väzbu. Dôvody pokračovania páchatel'a v trestnej činnosti, ktoré zároveň zakladajú existenciu dôvodnosti väzby spočívajú buď v tom, že páchatel' môže pokračovať v páchaní trestnej činnosti v tej istej veci alebo v inej trestnej činnosti. A u obvineného Mgr. M. H. práve jeho osoba odôvodňuje možnú obavu z pokračovania v trestnej činnosti v inej trestnej veci. S poukazom na osobu obvineného Mgr. M. H. Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že sú u neho dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c/ Tr. por.

Obvinený v žiadosti o prepustenie z väzby na slobodu navrhol nahradiť väzbu prijatím písomného sľubu a uložením dohľadu probačného a mediačného úradníka.

Podľa § 80 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. por. ak je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a/ alebo písm. c/, môže súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie ponechať obvineného na slobode alebo prepustiť ho na slobodu, ak

b/ obvinený dá písomný sľub, že povedie riadny život, najmä že sa nedopustí trestnej činnosti a že splní povinnosti a dodrží obmedzenia, ktoré sa mu uložia, a súd alebo v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie považuje sľub vzhľadom na osobu obvineného a na povahu prejednávaného prípadu za dostatočný a prijme ho, alebo

c/ s ohľadom na osobu obvineného a povahu prejednávaného prípadu možno účel väzby dosiahnuť dohľadom probačného a mediačného úradníka nad obvineným.

Podľa § 80 ods. 2 Tr. por. súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie oboznámi toho, kto ponúka prevzatie záruky podľa odseku 1 písm. a/ a splňa podmienky na jej prijatie, s podstatou obvinenia a so skutočnosťami, ktoré odôvodňujú väzbu; obvineného oboznámi s obsahom záruky. Súčasne môže obvinenému súd a v prípravnom konaní sudca pre prípravné konanie uložiť splnenie primeraných povinností a dodržanie obmedzení. Ak je obvinený stíhaný pre obzvlášť závažný zločin, je daný dôvod väzby podľa § 71 ods. 2 písm. a/ až písm. c/ alebo písm. e/, alebo obvinený bol vzatý do väzby

podľa odseku 3 alebo podľa § 81 ods. 4, možno záruku alebo sľub prijať alebo uložiť dohľad, len ak to odôvodňujú výnimočné okolnosti prípadu. Obvinenému sa vždy uloží povinnosť oznámiť policajtovi, prokurátorovi alebo súdu, ktorý vedie konanie, každú zmenu miesta pobytu.

Podľa § 82 ods. 1 Tr. por. ak sudca pre prípravné konanie alebo súd rozhodol podľa § 80 alebo § 81, že sa obvinený ponecháva na slobode alebo že sa z väzby prepúšťa na slobodu, na posilnenie účelu, ktorý by sa inak dosiahol väzbou, môže orgán rozhodujúci o väzbe zároveň uložiť jedno alebo viac primeraných obmedzení alebo povinností, najmä

- a/ zákaz vycestovania do zahraničia,
- b/ zákaz vykonávať činnosť, pri ktorej došlo k spáchaniu trestného činu,
- c/ zákaz návštev určených miest,
- d/ povinnosť odovzdať legálne držanú zbraň,
- e/ zákaz vzdávať sa z miesta pobytu alebo z obydlija okrem vymedzených podmienok,
- f/ povinnosť pravidelne sa dostaviť na štátny orgán určený súdom,
- g/ zákaz vedenia motorového vozidla a odovzdanie vodičského preukazu,
- h/ zákaz styku s určitými osobami alebo zákaz úmyselne sa priblížiť k určitej osobe na vzdialenosť menšiu ako päť metrov, alebo
- i/ povinnosť zložiť peňažné prostriedky na účely zabezpečenia nároku poškodeného na náhradu škody.

Po zvážení všetkých konkrétnych skutočností zakladajúcich existenciu dôvodnosti väzby u obvineného Najvyšší súd Slovenskej republiky dospel k záveru, že je možné prijať písomný sľub obvineného na nahradenie väzby s tým, že mu uložil primerané obmedzenia, aby sa sprísnilo obmedzenia nahradzujúce väzbu oproti obmedzeniam, ktoré mu už boli uložené.

Pri obzvlášť závažnom zločine sa môže prijať písomný sľub na nahradenie väzby a uložiť dohľad probačného a mediačného úradníka len ak sú dané výnimočné okolnosti prípadu. Za výnimočné okolnosti prípadu je nutné považovať skutočnosť, že dôkazná situácia je taká, že obvineného usvedčuje len 1 priamy dôkaz - svedecká výpoveď obvineného J. D.. Doteraz prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry na tvrdenia, ktoré boli uvedené v rozhodnutí špecializovaného trestného súdu a Najvyššieho súdu Slovenskej

republiky, v ktorých sa rozhodovalo o vzatí obvineného do väzby alebo o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na tieto skutočnosti ohľadne určitej dôkaznej núdze argumentoval tým, že je potrebné vykonať ďalšie dôkazy s tým, že dôkazná situácia po vykonaní jednotlivých úkonov bude prehľadnejšia a budú produkované dôkazy vedúce k podozreniu v rovine rozumnej istoty, že obvinený Mgr. M. H. a spol. sa mali dopustiť skutkov majúcich znaky trestnej činnosti, sám ale v postúpení žiadosti uviedol, že dôkazy zabezpečené po vzatí obvineného do väzby pritom podozrenie žiadnym spôsobom nevyvracajú ani nezmierňujú, práve naopak. Po vykonaných dôkazoch, ktoré prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry uviedol, že je ich potrebné vykonať (str. 3 o postúpení žiadosti obvineného o prepustenie z väzby z 30. novembra 2010) a ktoré boli vykonané najvyšším súdom konštatuje, že vykonané dôkazy žiadnym spôsobom neboli v neprospech obvineného Mgr. M. H., skôr naopak, boli v jeho prospech.

Za takejto dôkaznej situácie je potrebné uvedené skutočnosti a dôkazy vyhodnotiť v prospech obvineného Mgr. M. H. a považovať ich za výnimočné okolnosti prípadu tak, ako to vyžaduje ustanovenie § 80 ods. 2 Tr. por.

Najvyšší súd na základe vyššie uvedených skutočností a dôkazov rozhodol tak, ako je to uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu sťažnosť nie je prípustná.

V Bratislave 5. januára 2011

**JUDr. Štefan M i c h á l i k, v. r.
predseda senátu**

Vypracoval : JUDr. Daniel Hudák

Za správnosť vyhotovenia : Ing. Alžbeta Kóňová